

'Hoş Geldin Gazi'

CENGİZ Kahraman'ın hazırladığı tarihe ışık tutan bir albüm:

'Hoş Geldin Gazi' 'Atatürk'ün İstanbul Günleri (1927-1938).'

Atatürk'ün İstanbul Günleri, 1923 sonrası yaptığı ziyaretleri, kabul ettiği yabancı devlet adamlarını, Dolmabahçe Sarayı'ndaki çalışmalarını kapsıyor.

Birçok protokol ziyareti yapıyor. Hiç kuşkusuz bu fotoğraflar ve gazete başlıkları, o dönemde ona gösterilen sevgi ve saygıyı göstermekle birlikte tek parti döneminde basın durumunu da yansıtmaktadır.

Cengiz Kahraman, albüm üzerine Sunuş'ta bilgi veriyor:

"Hoş Geldin Gazi/Atatürk'ün İstanbul Günleri (1927-1938)

Sergisi, Mustafa Kemal Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'ndan sonra İstanbul'a ilk geliş tarihi olan 1 Temmuz 1927'den Dolmabahçe Sarayı'nda hayata veda ettiği 10 Kasım 1938 tarihleri arasındaki 11 senenin fotoğraflarla hikâyesini anlatıyor.

Sergide yer alan kareler, Yapı Kredi Tarihi Arşivi Selâhattin Giz Koleksiyonu'ndaki dönemin fotoğraflarından seçildi."

Kahraman, dönemin gazetele-

rini de taramış, bilgiler için de **Niyazi Ahmet Banoğlu'nun** 'Atatürk'ün İstanbul'daki Günleri'nden yararlanmış.

Kitabın sayfa düzeni şöyle:

Her yılda ay ay yapılanlar, toplantılar, ziyaretler sıralanmaktadır.

1 Temmuz'da geliş için afişler hazırlandı.

Beyazıt'taki Darülfünun bayraklarla donatılarak, binanın üzerine **Mustafa Kemal**'in portresi olan büyük bir afiş asıldı.

Afişin altındaki yazı:

"Darülfünun feyz aldığı deha ve irfan güneşini, büyük reisini tazimle selâmlar."

Şehremaneti binasında da **"Kurtardığın ve mesut ettiğin milletin başında çok yaşa büyük Gazi"** yazılı bir pankart vardı.

Mustafa Kemal, Ertuğrul yatından Moda'daki deniz yarışlarını seyredirken çekilen bir fotoğrafı yayımlayan Cumhuriyet gazetesi haberi okurlarına şöyle iletti:

"Gazi Hazretleri yarışlarıتماشا buyururlarken."

İstanbululların gösterdiği iltifata ne karşılı verdi:

"Fazla konukseverlik gösteriyorsunuz. Sonra beni İstanbul'a karşı sürekli bir tutkunlukla malul edersiniz."

★ ★ ★

1932 yılında 26 Eylül Pazartesi günü saat 14.00'te Birinci Dil Kurultayı toplandı.

Türk Dili Tetkik Cemiyeti Başkanı **Samih Rifat Bey**'di (**Oktaf Rifat**'in babası).

27 Eylül Salı günü de kurultayı izledi.

28 Eylül Çarşamba günü Columbia Üniversitesi mezunu olan Gazi Terbiye Enstitüsü hocalarından **Saffet Bey**, Türk dilinin kökeni hakkında uzun bir konuşma yaptı.

29 Eylül Perşembe günü de kurultayı takip etti.

Saffet Bey için bir not düşmek isterim.

Dil üzerine yazdığı **kitapta** adını Türkçeleştirerek **Arın Engin** olarak kullandı.

Üniversite için de bilgitay önerisinde bulundu. Kitabının kapağında Kolumbia Bilgitay'ı yazılmıştı.

1933 yılında 1 Temmuz Cumartesi günü Galatasaray Lisesi'ni ziyaret etti.

O ziyareti **Haldun Taner**, bir

BAKIŞ

Doğan

HIZLAN

dhizlan@hurriyet.com.tr

öyküsünde anlattı:

"O gün, orada, onun karşısında çocuk kafamın koyduğu ilk teşhis şu oldu. Bu gözlerden hiçbir şey kaçmaz. Bu adam kandırılmaz, aldatılmaz, bu adam mugalataya, laf cambazlığına pabuç bırakmaz. Bu adam bilmek için öğrenmiş olmaya ihtiyacı olmayan, bildiğini bilen, bilmediğini de şıp diye seven bambaşka bir insandı."

10 Temmuz 1935 tarihli Cumhuriyet gazetesinde **Atatürk**'ün katılımıyla da açılışı yapılan Moda Deniz Kulübü'nün açılış haberi dil devriminin gazetelerde kullanıldığını göstermektedir:

Celal Bayar'ın söylevi gazetede verilmiştir:

"Açılma törenini Cumhurbaşkanı Atatürk te büyük varlıklarıyla şereflendirmiştir."

Bu törende Ekonomi Bakanı Celal Bayar, Tözün Bakanı Saraçoğlu Şükrü, Kamutay ikinci başkanı Hasan Saka, İstanbul'da bulunan saylavlar, Donanma Kumandanı, İstanbul İlbayı, Deniz Tecim Direktörü Müfid Necdet, Denizyolları Genel Direktörü Sadettin, İş Bankası erkânı birçok tecimenler ve fabrikatörlerle İstanbul'un yüksek sınıfına mensup kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur."

Atatürk ekseninde Cumhuriyet'in görsel tarihini bu **sergide** ve albümde görebilirsiniz.

Sergi, Galatasaray'daki **Yapı Kredi** binasında.